Concursul Multidisciplinar BOLYAI FARKAS Tantárgyverseny
Al XII - lea Concurs pe ţară al liceelor cu predare în limba maghiară
Magyar tannyelvű középiskolák XII. országos vetélkedője
Concursul de geografie Teleki Sámuel Földrajzverseny
Geografie fizică generală – Általános természetföldrajz
2017. május 6.

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	NÉV	ALÁÍRÁS
JAVÍTÓBIZOTTSÁG ELNÖKE		
JAVÍTÓBIZOTTSÁG ALELNÖKE Természetföldrajz tagozat		

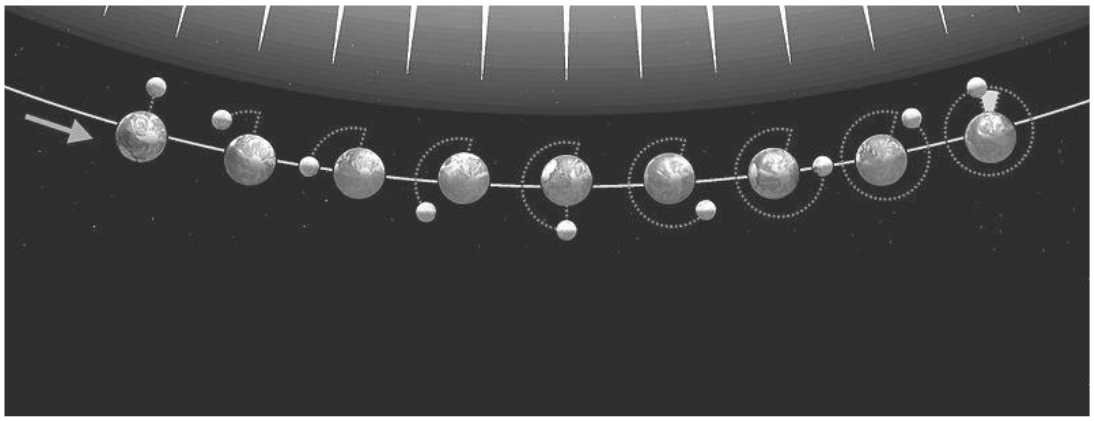
Utasítás

- ***Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!***
- ***A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!***
- ***A feladatok megoldásához kék színű tollat/golyóstollat használj!***
- ***A feladatlapon javítani, átírni, radírozni stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!***
- ***Piszkozatként használd a lapok hátoldalát!***
- ***A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 100, melyből a megjelenésre 10 pont jár.***

I. FELADAT

Tanulmányozd az ábrát és oldd meg a vele kapcsolatos feladatsort!

NAP

1. **a.** A nyíl irányában (balról jobbra) haladva a számolással, azonosítsd a Hold négy fő fázisát, figyelve a sorrendre!

A holdfázis neve	Helyzete az ábrán (Hányadik?)

4 pont	

b. Kb. hány nap telik el két, egymást követő fő fázis között? A számot írd a vonalra!

_____

1 pont	

c. Melyik holdfázishoz kapcsolódik a napfogyatkozás? A választ írd a vonalra!

_____

1 pont	

d. Melyik holdfáziskor jelentkezik a holdfogyatkozás? A választ írd a vonalra!

_____

1 pont	

e. A három égitest sorrendjén kívül milyen feltétel szükséges ahhoz, hogy fogyatkozások alakuljanak ki? A választ írd a vonalra!

_____

1 pont	

2. **a.** A tengervíz mely mozgását befolyásolja a Hold tömegvonzása? A választ írd a vonalra!

_____

1 pont	

b. Mely két holdfázishoz kapcsolódik a vakár jelensége? A választ írd a vonalra!

_____

1 pont	

c. Mi <u>nem</u> számít a Hold légkörének hiányából adódó következménynek? Húzd alá! *(A kértnél több elem aláhúzása pontlevonást eredményez!)*

a meteoritkráterek sokasága az éles árnyékok a Földénél kisebb gravitációs erő

a mindig fekete égbolt a nagy hőmérsékletingadozás

1 pont	

d. Melyik évben lépett először ember a Holdra? Húzd alá! *(A kértnél több elem aláhúzása pontlevonást eredményez!)*

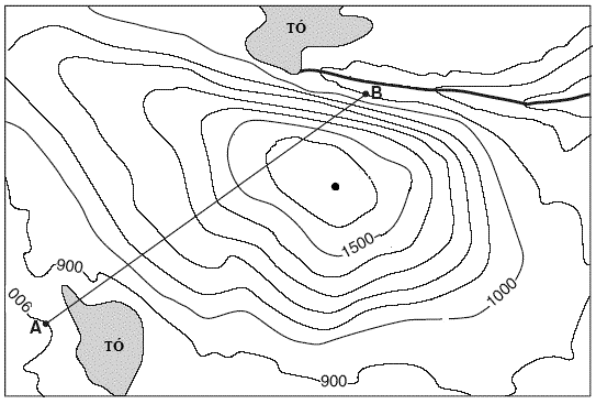
1961 1968 1969

1 pont	

12 pont	

II. FELADAT

Oldd meg a feladatsort az alábbi ábra segítségével!

1. a. A domborzatábrázolás mely módját ismered fel a térképen? Írd a vonalra!

_____

1 pont	

b. Nevezz meg egyet a domborzatábrázolás egyéb módjai közül!

_____

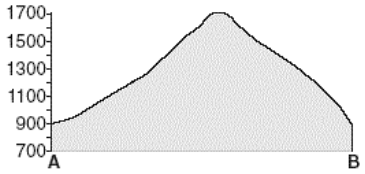
1 pont	

c. Melyik keresztmetszet készült az A-B vonal mentén? Írd a sorszámát a vonalra!

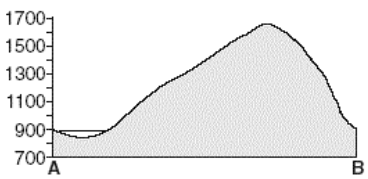
_____

1 pont	

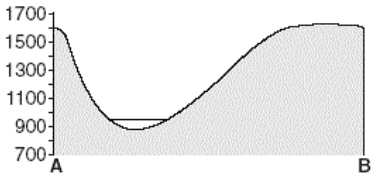
1.

2.

3.

d. Mekkora a görbék közötti szintkülönbség a térképen? Írd a vonalra!

_____

1 pont	

e. Melyik égtáj irányába néz az ábrán látható kiemelkedés legmeredekebb oldala? Írd a vonalra!

_____

1 pont	

f. Mennyi a pontok tengerszint feletti magassága? Írd a vonalakra!

A pont: _____ m ; B pont: _____ m.

1 pont	

g. Legkevesebb mennyi az ábrázolt terep relatív szintkülönbsége? Írd a vonalra!

_____ m

1 pont	

2. Melyik csoportba sorolható a fenti térkép méretarány (lépték) szerint? Írd a vonalra!

_____

1 pont	

8 pont	

III. FELADAT

1. A táblázat adatait felhasználva számítsd ki az alábbi bolygók Naphoz viszonyított távolságát csillagászati egységben (CSE) illetve fénypercben (fp)! Az adatokat a könnyebb számolás érdekében kerekítettük. A számolás két tizedes pontossággal történik.

Bolygó	**Távolsága a Naptól (mil. km)**	**Távolsága a Naptól (CSE)**	**Távolsága a Naptól (fp)**
Föld	150		8
Jupiter	778		
Szaturnusz	1429		
Neptunusz	4504		

7 pont	

2. Hasonlítsd össze a párban álló mennyiségeket, és tedd közéjük a megfelelő relációs jelt (> , = , <)!

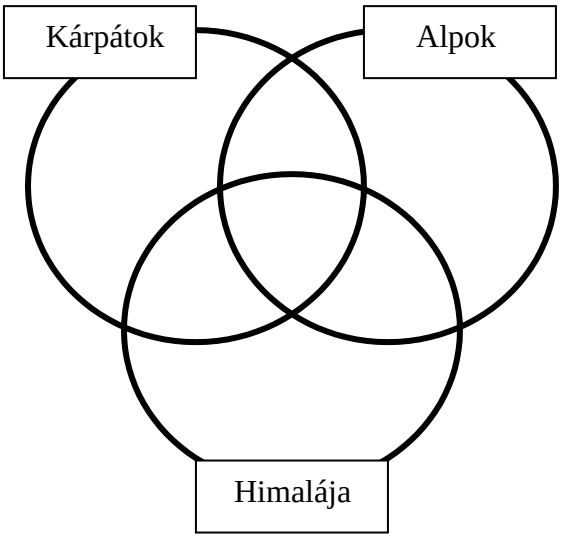
az uránuszi év időtartama		a neptunuszi év időtartama
a Jupiter tömege		a többi bolygó együttes tömege
a Nap fotoszférájának hőmérséklete		a Nap kromoszférájának hőmérséklete
a Merkúr holdjainak száma		a Vénusz holdjainak száma
a Nap anyagának átlagos sűrűsége		a Föld anyagának átlagos sűrűsége
a Föld gravitációs ereje a sarkoknál		a Föld gravitációs ereje az Egyenlítőnél
a Föld forgási sebessége a térítőkörök mentén		a Föld forgási sebessége a sarkkörök mentén
az asztenoszféra hőmérséklete		a külső mag hőmérséklete

8 pont	

15 pont	

IV. FELADAT

Írd az állítások sorszámát a halmazábra megfelelő helyére! Nem minden szám írható be!

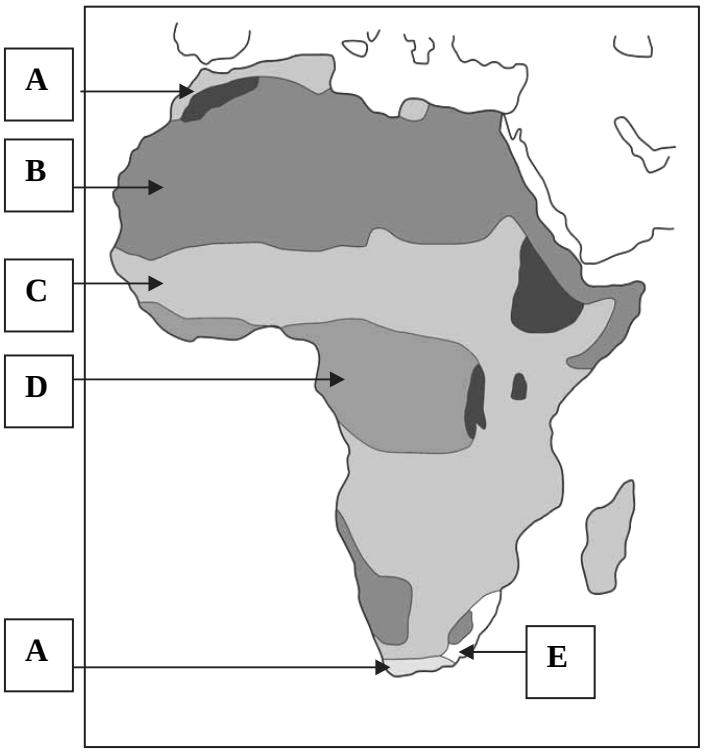

1. A hegylánc kizárólag gyűrődés által keletkezett.
2. Nyugati felét inkább kristályos palák alkotják, míg keleti részét főleg mészkő építi fel.
3. A hegyláncot vegyes keletkezés jellemzi.
4. Ide tartozik a Tátra vonulata is.
5. A vele szomszédos hegység legmagasabb csúcsa a K2 néven ismert Godwin Austen.
6. A hegylánc legmagasabb pontja két, egymással szomszédos ország határán emelkedik.
7. A magasabb régiókat örök hó borítja.
8. A hegylánc az eurázsiai és csendes-óceáni kéreglemez ütközése következtében alakult ki.
9. Vonulatai a Bécsi-medencétől a Timok-völgyéig terjednek.
10. Területén jellemző a glaciális domborzat jelenléte.
11. A vulkanikus eredetű hegységek itt alkotják a leghosszabb vonulatot.
12. Hegységei többnyire a földtörténet újkorában emelkedtek ki.
13. Legmagasabb pontját a „világ tetejének” is nevezik.
14. Földközi-tengerrel határos részén fjordos part alakult ki.

12 pont

V. FELADAT

1. Az alábbi térképvázlat Afrika éghajlati öveit mutatja be, melyeket nagybetűkkel jelöltünk. Írd a kijelentések elé a megfelelő terület betűjelét!

	1. Az Egyenlítőtől távolabb fekvő területein 8–10 hónapig tart a szárazság.
	2. Elsődleges felszínformáló folyamatai az aprózódás és a szélerózió.
	3. Nyáron a passzát szélrendszer, télen a nyugatias szelek alakítják az éghajlat jellemzőit.
	4. A nyári hónapokban a tenger felől nedves levegő érkezik a területre.
	5. Itt mérték Földünk legmagasabb hőmérsékletét.
	6. Négy évszakából a tél a legcsapadékosabb.
	7. A napi hőingás (amplitudó) rendkívül nagy.
	8. Jellemző rá a szélcsend.
	9. A csapadékmaximum általában a napéjegyenlőségek időszakára tehető.

9 pont	

2. Húzd alá azt a területet, amelyre <u>nem</u> jellemző a térképen A, B, C illetve D betűvel jelölt éghajlattípus! A *(A kértnél több elem aláhúzása pontlevonást eredményez!)*

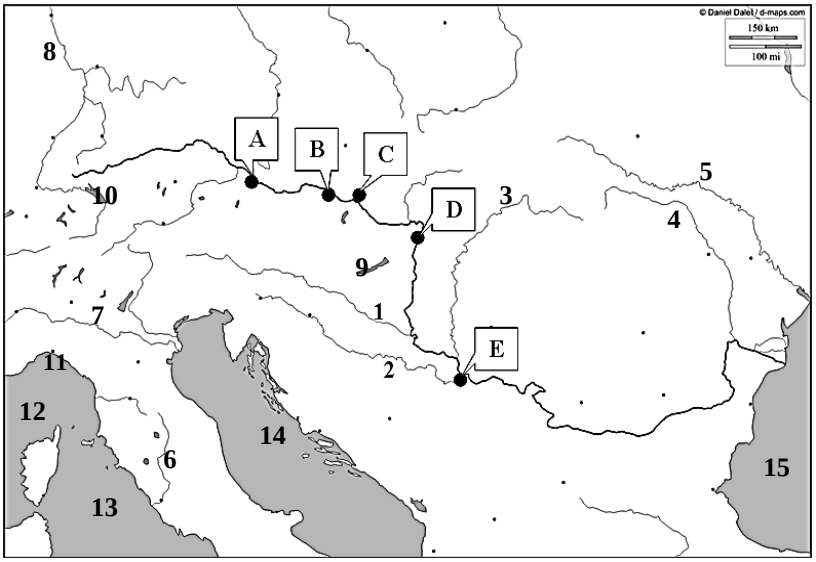
A.	Kis-Ázsia	Nyugat-Európa	Dél-Ausztrália	Kalifornia
B.	Chile partvidéke	Nyugat-Ausztrália	Arab-félsziget	Góbi-fennsík
C.	Brazil-felföld	Kelet-Ausztrália	Japán-szigetek	Madagaszkár
D.	Indonéz-szigetek	Amazonasz-medence	Új-Guinea	Indokína

4 pont	

13 pont	

VI. FELADAT

Tanulmányozd az alábbi térképvázlatot, és oldd meg a vele kapcsolatos feladatsort!

A. Azonosítsd a jelölt vízrajzi elemeket!

Folyóvizek

1. _____ 2. _____

3. _____ 4. _____

5. _____ 6. _____

7. _____ 8. _____

Tavak

9. _____ 10. _____

Tengerek, öblök

11. _____ 12. _____

13. _____ 14. _____

15. _____

15 pont	

B. Nevezd meg:

● a hegyláncot, ahol a 7-es és 8-as számmal jelölt folyók erednek _____

● az A-E városokat átszelő folyamot _____

● a tengeröblöt, amelybe az 5-ös számmal jelölt folyó ömlik _____

● a 9-es számmal jelölt tó típusát _____

● a 14-es számmal jelölt tengertől keletre emelkedő hegyláncot _____

● a 13-as és 14-es számmal jelölt tengereket elválasztó félszigetet _____

● a 10-es számmal jelölt tó típusát _____

● a 14-es számmal jelölt tengerbe északról benyúló félszigetet _____

● a 7-es számmal jelölt folyó torkolattípusát _____

● a 14-es számmal jelölt tenger keleti oldalán fellelhető parttípust _____

10 pont	

25 pont	

VII. FELADAT

Tanulmányozd az ábrát, és válaszolj a kérdésekre!

1. Milyen domborzattípus látható a képen?

_____

2. Melyik külső tényező alakította ki?

_____

3. Nevezd meg azt a három, képen is azonosítható felszínformát, amely e tényező romboló hatásának köszönhetően alakult ki. Nevüket írd a vonalra!

_____ , _____ , _____

5 pont	